

Informatyka 1 (ES1F1002)

Politechnika Białostocka - Wydział Elektryczny
Elektrotechnika, semestr II, studia stacjonarne I stopnia
Rok akademicki 2022/2023

Wykład nr 10 (12.12.2022)

dr inż. Jarosław Forenc

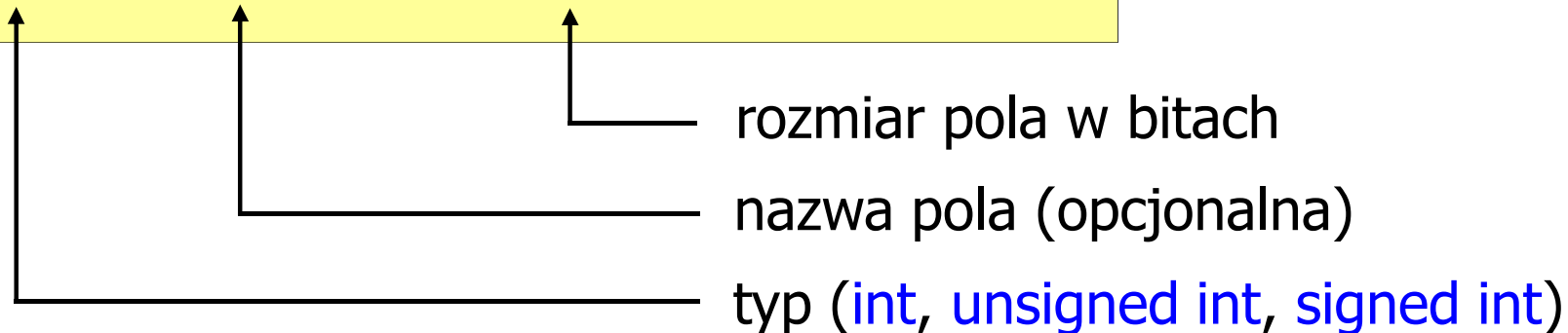
Plan wykładu nr 10

- Pola bitowe, unie
- Wskaźniki
 - deklaracja, przypisanie wartości
 - związek z tablicami, operacje na wskaźnikach
- Dynamiczny przydział pamięci
 - funkcje calloc, malloc, free
 - przydział pamięci na strukturę, wektor i macierz
- Dynamiczne struktury danych
 - stos, kolejka, lista, drzewo

Pola bitowe

- Umożliwiają dostęp do pojedynczych bitów oraz przechowywanie małych wartości zajmujących pojedyncze bity
- Pola bitowe deklarowane są wewnątrz struktur

```
typ id_pola : wielkość_pola;
```


- Wartości zapisane w polach traktowane są jak liczby całkowite
- Zakres wartości pól wynika z `wielkości_pola`

Pola bitowe

```
struct Bits
{
    unsigned int a : 4;    /* zakres: 0...15 */
    unsigned int b : 2;    /* zakres: 0...3 */
    unsigned int   : 4;
    unsigned int c : 6;    /* zakres: 0...63 */
};
```

- Dostęp do pól bitowych odbywa się na takiej samej zasadzie jak do normalnych pól struktury

```
struct Bits dane;

dane.a = 10;
dane.b = 3;
```

Pola bitowe

```
struct Bits
{
    unsigned int a : 4;    /* zakres: 0...15 */
    unsigned int b : 2;    /* zakres: 0...3 */
    unsigned int   : 4;
    unsigned int c : 6;    /* zakres: 0...63 */
};
```

- Jeśli pole nie ma nazwy, to nie można się do niego odwoływać
- Pola bitowe nie mają adresów
 - nie można wobec pola bitowego stosować operatora `&` (adres)
 - nie można polu bitowemu nadać wartości funkcją `scanf()`

Pola bitowe - przykład

```
struct Flags_8086
{
    unsigned int CF : 1;    /* Carry Flag */
    unsigned int   : 1;
    unsigned int PF : 1;    /* Parity Flag */
    unsigned int   : 1;
    unsigned int AF : 1;    /* Auxiliary - Carry Flag */
    unsigned int   : 1;
    unsigned int ZF : 1;    /* Zero Flag */
    unsigned int SF : 1;    /* Signum Flag */
    unsigned int TF : 1;    /* Trap Flag */
    unsigned int IF : 1;    /* Interrupt Flag */
    unsigned int DF : 1;    /* Direction Flag */
    unsigned int OF : 1;    /* Overflow Flag */
};
```

Unie

- Specjalny rodzaj struktury umożliwiający przechowywanie danych różnych typów w tym samym obszarze pamięci

```
union zbior
{
    char    znak;
    int     liczba1;
    double  liczba2;
};
```

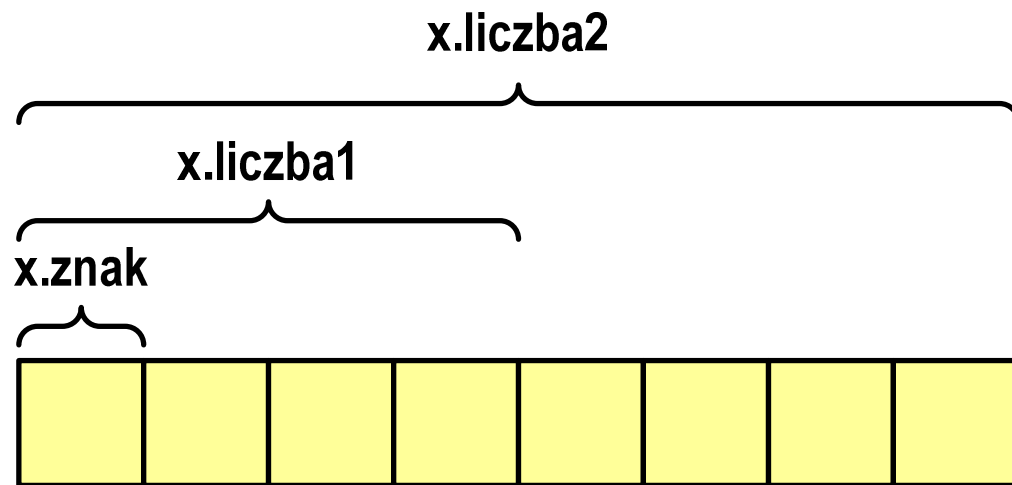
- Do przechowywania wartości w unii należy zadeklarować zmienną

```
union zbior x;
```

Unie

```
union zbior x;
```

- Zmienna **x** może przechowywać wartość typu **char** lub typu **int** lub typu **double**, ale tylko jedną z nich w danym momencie


```
union zbior  
{  
    char    znak;  
    int     liczba1;  
    double  liczba2;  
};
```

- Rozmiar unii wyznaczany jest przez rozmiar największego jej pola

Unie

```
union zbior x;
```

- Dostęp do pól unii jest taki sam jak do pól struktury

```
x.znak = 'a';  
x.liczba2 = 12.15;
```

- Unię można zainicjować jedynie wartością o typie jej pierwszej składowej

```
union zbior x = {'a'};
```

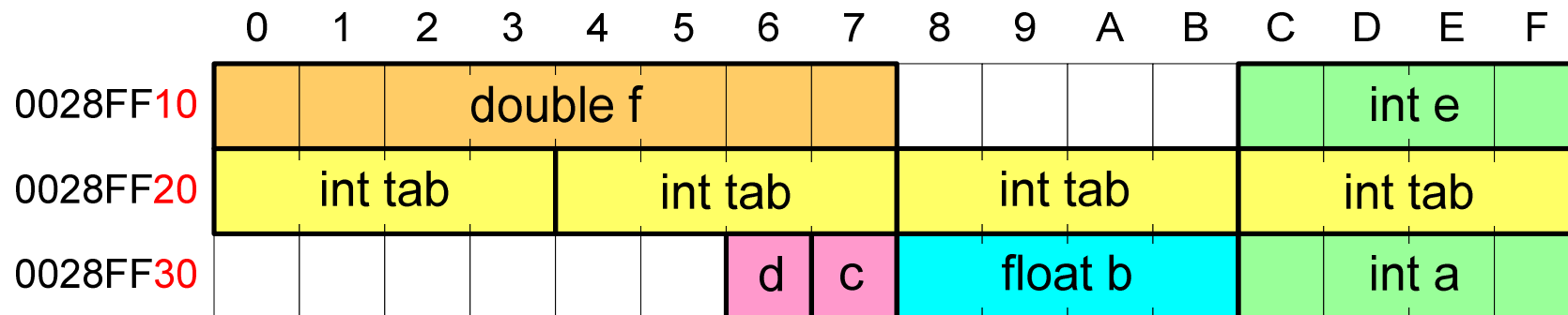
- Unie tego samego typu można sobie przypisywać

Co to jest wskaźnik?

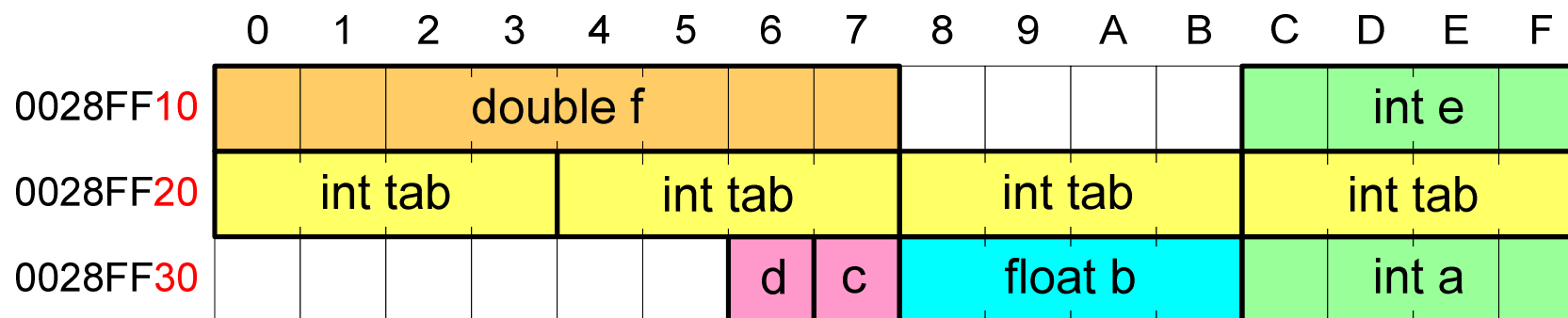
- **Wskaźnik** - zmienna mogąca zawierać adres obszaru pamięci
- najczęściej adres innej zmiennej (obiektu)

```
int a;  
float b;  
char c, d;  
int tab[4], e;  
double f;
```

- Zmienne przechowywane są w pamięci komputera

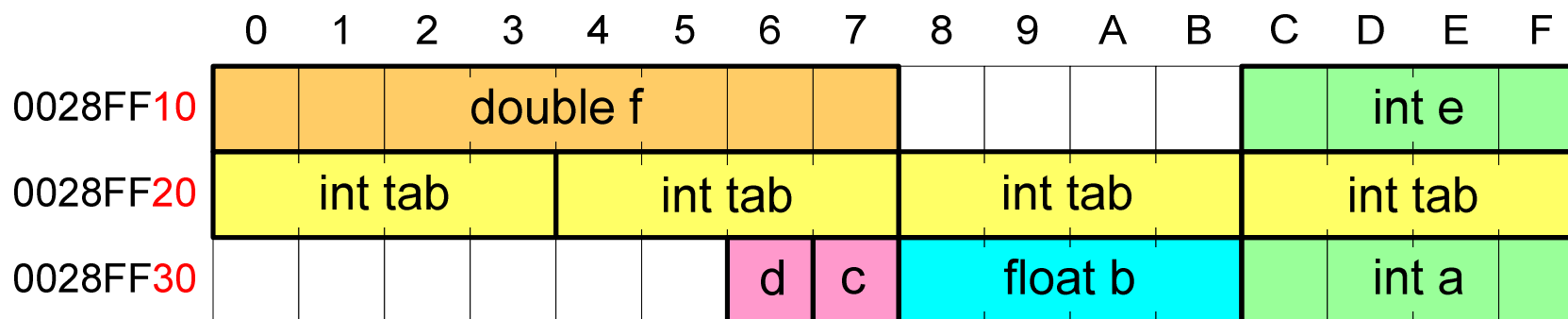
Co to jest wskaźnik?

- Każda zmienna znajduje się pod konkretnym adresem i zależnie od typu zajmuje określoną liczbę bajtów
- Podczas kompilacji wszystkie nazwy zmiennych zastępowane są ich adresami
- Wyświetlenie adresu zmiennej:

```
printf("Adres zmiennej a: %p\n", &a);  
printf("Adres tablicy tab: %p\n", tab);
```

Co to jest wskaźnik?

- Każda zmienna znajduje się pod konkretnym adresem i zależnie od typu zajmuje określoną liczbę bajtów
- Podczas kompilacji wszystkie nazwy zmiennych zastępowane są ich adresami
- Wyświetlenie adresu zmiennej:

```
Adres zmiennej a: 0028FF3C  
Adres tablicy tab: 0028FF20
```

```
printf("Adres zmiennej a: %p\n", &a),  
printf("Adres tablicy tab: %p\n", tab);
```

Deklaracja wskaźnika

- Deklarując wskaźnik (zmienną wskazującą) należy podać **typ** obiektu na jaki on wskazuje
- Deklaracja wskaźnika wygląda tak samo jak każdej innej zmiennej, tylko że jego **nazwa** poprzedzona jest symbolem gwiazdki (*)

```
typ *nazwa_zmiennej;
```

lub

```
typ* nazwa_zmiennej;
```

lub

```
typ * nazwa_zmiennej;
```

lub

```
typ*nazwa_zmiennej;
```

Deklaracja wskaźnika

- Deklaracja zmiennej wskaźnikowej do typu **int**

```
int *ptr;
```

- Mówimy, że zmienna **ptr** jest typu: **wskaźnik do zmiennej typu int**
- Do przechowywania adresu zmiennej typu **double** trzeba zadeklarować zmienną typu: **wskaźnik do zmiennej typu double**

```
double *ptrd;
```

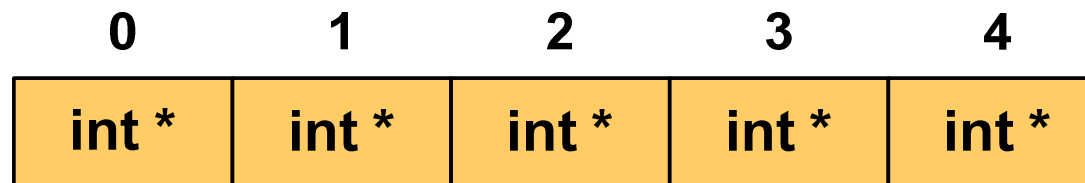
- Można konstruować wskaźniki do danych dowolnego typu łącznie z typami **wskaźnik do wskaźnika do...**

```
char **wsk;
```

Deklaracja wskaźnika

- Można deklarować tablice wskaźników - zmienna `tab_ptr` jest tablicą zawierającą 5 wskaźników do typu `int`

```
int *tab_ptr[5];
```


- Natomiast zmienna `ptr_tab` jest wskaźnikiem do 5-elementowej tablicy liczb `int`

```
int (*ptr_tab)[5];
```

Deklaracja wskaźnika

- W deklaracji wskaźnika lepiej jest pisać ***** przy zmiennej, a nie przy typie:

```
int *ptr1;    /* lepiej */  
int* ptr2;   /* gorzej */
```

gdyż trudniej jest popełnić błąd przy deklaracji dwóch wskaźników:

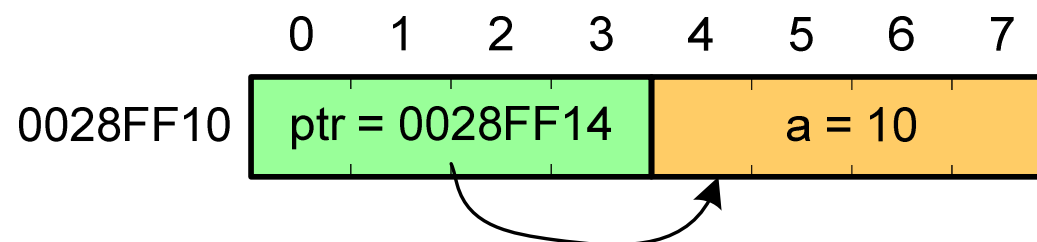
```
int *p1, *p2;  
int* p3, p4;
```

- W powyższym przykładzie zmienne **p1**, **p2** i **p3** są **wskaźnikami do typu int**, zaś zmienna **p4** jest „zwykłą” zmienną typu **int**

Przypisywanie wartości wskaźnikom

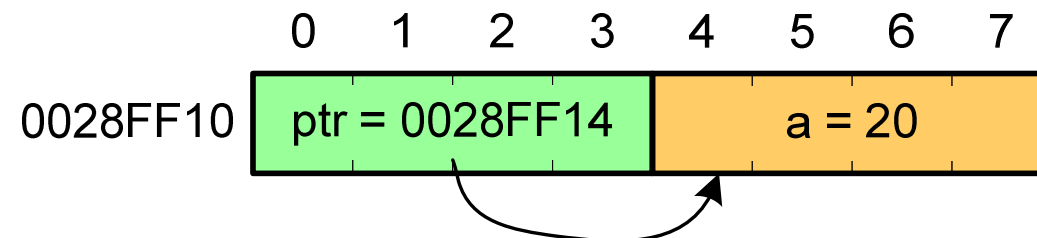
- Wskaźnikom można przypisywać adresy zmiennych
- Adresy takie tworzy się za pomocą operatora pobierania adresu **&**

```
int a = 10;  
int *ptr;  
ptr = &a;
```


- Mając adres zmiennej można „dostać się” do jej wartości używając tzw. operatora wyłuskania (odwołania pośredniego) - gwiazdki (*)

```
*ptr = 20;
```


Wskaźnik pusty

- **Wskaźnik pusty** to specjalna wartość, odróżnialna od wszystkich innych wartości wskaźnikowych, dla której gwarantuje się nierówność ze wskaźnikiem do dowolnego obiektu
- Do zapisu wskaźnika pustego stosuje się wyrażenie całkowite o wartości **zero (0)**

```
int *ptr = 0;
```

- Zamiast wartości **0** można stosować makrodefinicję preprocesora **NULL**, która podczas kompilacji programu zamieniana jest na **0**

```
int *ptr = NULL;
```

Przykład: przypisywanie wartości wskaźnikom

```
#include <stdio.h>
```

```
int main(void)
```

```
{
```

```
    int x = 15;
```

```
    int *ptri = NULL;
```

```
    printf("x =      %d\n", x);
```

```
    printf("ptri = %p\n", ptri);
```

```
    ptri = &x;                // przypisanie adresu
```

```
    printf("ptri = %p\n", ptri);
```

```
    *ptri = *ptri + 10;       // x = x + 10
```

```
    printf("x =      %d\n", x);
```

```
    printf("x =      %d\n", *ptri);
```

```
    return 0;
```

```
}
```

```
x =      15
```

```
ptri = 0000000000000000
```

```
ptri = 00000000010FF960
```

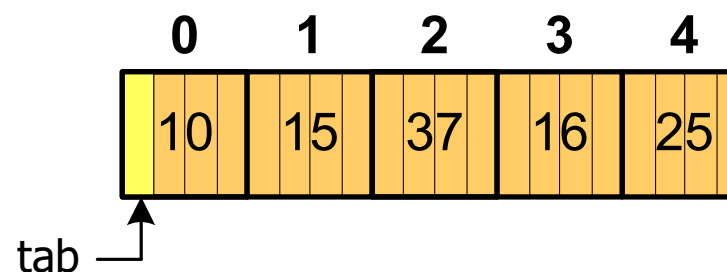
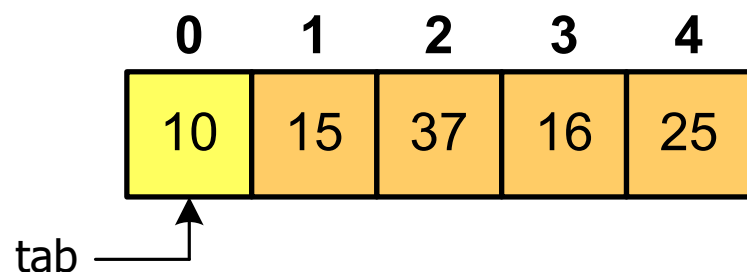
```
x =      25
```

```
x =      25
```

Wskaźniki a tablice

- Nazwa tablicy jest jej adresem (dokładniej - adresem elementu o indeksie 0)

```
int tab[5] = {10, 15, 37, 16, 25};
```

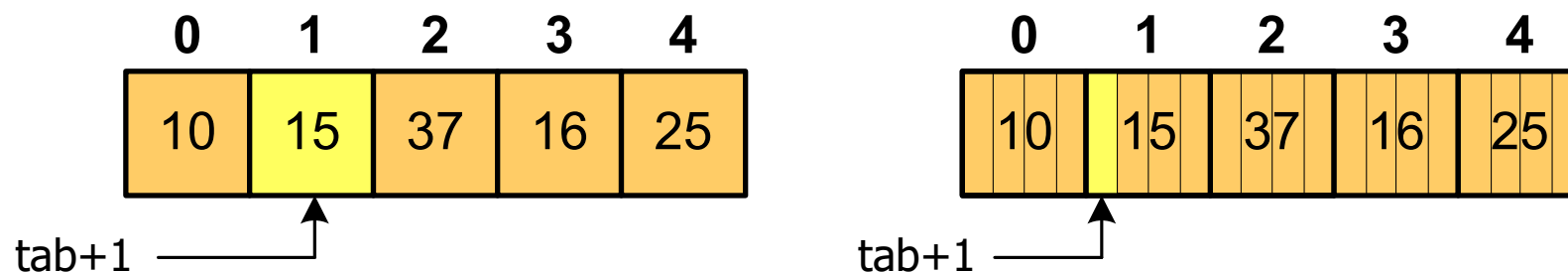

- Zastosowanie operatora `*` przed nazwą tablicy pozwala „dostać się” do zawartości elementu o indeksie 0

`*tab` jest równoważne `tab[0]`

Wskaźniki a tablice

- Dodanie **1** do adresu tablicy przenosi nas do elementu tablicy o indeksie **1** (przesunięcie o 4 bajty, gdyż **int** zajmuje 4 bajty)

zatem: $*(tab+1)$ jest równoważne $tab[1]$

ogólnie: $*(tab+i)$ jest równoważne $tab[i]$

- W zapisie $*(tab+i)$ nawiasy są konieczne, gdyż operator $*$ ma bardzo wysoki priorytet

$x = *tab+1;$ jest równoważne $x = tab[0]+1;$

Wskaźniki a tablice

- Brak nawiasów powoduje błędne odwołania do elementów tablicy

```
int tab[5] = {10,15,37,16,25};  
int x;  
  
x = *(tab+2);  
printf("x = %d", x);           /* x = 37 */  
  
x = *tab+2;  
printf("x = %d", x);           /* x = 12 */
```

$x = *(tab+2);$ jest równoważne $x = tab[2];$

$x = *tab+2;$ jest równoważne $x = tab[0]+2;$

Operacje na wskaźnikach (1)

- **Przypisanie** - wskaźnikowi można przypisać:
 - adres zmiennej (nazwa zmiennej poprzedzona znakiem **&**)
 - inny wskaźnik
 - tablicę (nazwa to jej adres)

```
int tab[3] = {1, 2, 3};  
int x = 10, *ptr1, *ptr2, *ptr3;  
  
ptr1 = &x;  
ptr2 = ptr1;  
ptr3 = tab;
```

- Typ adresu i wskaźnika muszą być zgodne

Operacje na wskaźnikach (2)

- **Pobranie wartości (dereferencja)**
 - otrzymanie wartości przechowywanej w pamięci, w miejscu wskazywanym przez wskaźnik
 - operator pobrania wartości (dereferencji, wyłuskania): *****

```
int x = 10, *ptr, y;  
  
ptr = &x;  
y = *ptr;  
printf("Wartosc x i y: %d\n", y);
```

```
Wartosc x i y: 10
```


Operacje na wskaźnikach (3)

■ Pobranie adresu wskaźnika

- tak jak inne zmienne, także wskaźniki posiadają wartość i adres

```
int x = 10, *ptr;  
  
ptr = &x;  
printf("Adres zmiennej x:      %p\n", ptr);  
printf("Adres wskaźnika ptr: %p\n", &ptr);
```

```
Adres zmiennej x:      002CF920  
Adres wskaźnika ptr: 002CF914
```

Operacje na wskaźnikach (4)

- Dodanie liczby całkowitej do wskaźnika
 - przed dodaniem liczby całkowitej jest ona mnożona przez liczbę bajtów zajmowanych przez wartość wskazywanego typu

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4};  
  
printf("Adres tab:      %p\n", tab);  
printf("Adres tab+2:   %p\n", (tab+2));  
printf("tab[0]:         %d\n", *tab);  
printf("tab[2]:         %d\n", *(tab+2));
```

```
Adres tab:      002CFC60  
Adres tab+2:   002CFC68  
tab[0]:        0  
tab[2]:        2
```

Operacje na wskaźnikach (5)

- **Zwiększenie wskaźnika (inkrementacja)**
 - do wskaźnika można dodać **1** lub zastosować operator **++**
 - wskaźnik będzie pokazywał na kolejny element tablicy

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4}, *ptr;  
  
ptr = tab;  
printf("tab[0]: %d\n", *ptr);  
ptr++;  
printf("tab[1]: %d\n", *ptr);  
ptr = ptr + 1;  
printf("tab[2]: %d\n", *ptr);
```

```
tab[0]: 0  
tab[1]: 1  
tab[2]: 2
```

Operacje na wskaźnikach (5)

- **Zwiększenie wskaźnika (inkrementacja)**
 - do wskaźnika można dodać **1** lub zastosować operator **++**
 - wskaźnik będzie pokazywał na kolejny element tablicy

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4};  
  
printf("tab[0]: %d\n", *tab);  
tab++;  
printf("tab[1]: %d\n", *tab);
```

error C2105: '++' needs l-value

Operacje na wskaźnikach (6/7)

- **Odjęcie liczby całkowitej od wskaźnika**
 - działa analogicznie jak dodanie liczby całkowitej do wskaźnika, ale wskaźnik musi być lewym operandem odejmowania

- **Zmniejszenie wskaźnika (dekrementacja)**
 - działa analogicznie jak inkrementacja

Operacje na wskaźnikach (8)

■ Odejmowanie wskaźników

- różnicę między dwoma wskaźnikami oblicza się najczęściej dla wskaźników należących do tej samej tablicy
- różnica ta określa jak daleko od siebie znajdują się elementy tablicy

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4}, *ptr;  
  
ptr = tab + 3;  
printf("Roznica: %d\n", ptr-tab);
```

```
Roznica: 3
```

- różnica wskaźników należących do dwóch różnych tablic może spowodować błąd w programie

Operacje na wskaźnikach (9)

■ Porównanie wskaźników

- porównanie może dotyczyć tylko wskaźników tego samego typu
- w porównaniach stosowane są standardowe operatory:
`<`, `>`, `<=`, `>=`, `==`, `!=`

```
int tab[5] = {0,1,2,3,4}, *ptr;

ptr = tab + 2;
ptr--;
--ptr;
if (tab == ptr)
    printf("Ten sam wskaznik\n");
else
    printf("Inny wskaznik\n");
```

Ten sam wskaznik

Dynamiczny przydział pamięci w języku C

- Kiedy stosuje się dynamiczny przydział pamięci?
 - gdy rozmiar tablicy będzie znany dopiero podczas wykonania programu a nie podczas jego kompilacji
 - gdy rozmiar tablicy jest bardzo duży (np. największy rozmiar tablicy elementów typu `char` w języku C wynosi ok. **1 000 000**)
- Do dynamicznego przydziału pamięci stosowane są funkcje:
 - `calloc()`
 - `malloc()`
- Przydział pamięci następuje w obszarze **sterty** (stosu zmiennych dynamicznych)
- Przydzieloną pamięć należy zwolnić wywołując funkcję:
 - `free()`

Dynamiczny przydział pamięci w języku C

CALLOC

stdlib.h

```
void *calloc(size_t num, size_t size);
```

- Przydziela blok pamięci o rozmiarze **num*size** (mogący pomieścić tablicę **num**-elementów, każdy rozmiaru **size**)
- Zwraca wskaźnik do przydzielonego bloku pamięci
- Jeśli pamięci nie można przydzielić, to zwraca wartość **NULL**
- Przydzielona pamięć jest inicjowana zerami (bitowo)
- Zwracaną wartość wskaźnika należy rzutować na właściwy typ

```
int *tab;  
tab = (int *) calloc(10, sizeof(int));
```

Dynamiczny przydział pamięci w języku C

MALLOC

stdlib.h

```
void *malloc(size_t size);
```

- Przydziela blok pamięci o rozmiarze określonym parametrem **size**
- Zwraca wskaźnik do przydzielonego bloku pamięci
- Jeśli pamięci nie można przydzielić, to zwraca wartość **NULL**
- Przydzielona pamięć nie jest inicjowana
- Zwracaną wartość wskaźnika należy rzutować na właściwy typ

```
int *tab;  
tab = (int *) malloc(10*sizeof(int));
```

Dynamiczny przydział pamięci w języku C

FREE

stdlib.h

```
void *free(void *ptr);
```

- Zwalnia blok pamięci wskazywany parametrem `ptr`
- Wartość `ptr` musi być wynikiem wywołania funkcji `calloc()` lub `malloc()`

```
int *tab;  
tab = (int *) calloc(10, sizeof(int));  
/* ... */  
free(tab);
```

Przykład: przydział pamięci na jedną zmienną

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(void)
{
    float *wsk;

    wsk = (float *) calloc(1, sizeof(float));
    if (wsk == NULL)
    {
        printf("Bład przydziału pamięci\n");
        return 0;
    }

    *wsk = 123.45f;
    printf("wartosc = %g\n", *wsk);

    free(wsk);
    return 0;
}
```

wartosc = 123.45

Przykład: przydział pamięci na strukturę

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

struct punkt
{
    int x, y;
};

int main(void)
{
    struct punkt p, *wsk_p;

    wsk_p = (struct punkt*) malloc(sizeof(struct punkt));

    p.x = 10; p.y = 20;
    wsk_p->x = 30; wsk_p->y = 40;
    printf("%d,%d - %d,%d\n", p.x, p.y, wsk_p->x, wsk_p->y);

    free(wsk_p);
    return 0;
}
```

10,20 - 30,40

Przykład: przydział pamięci na wektor

```
#include <stdio.h>
#include <stdlib.h>

int main(void)
{
    int *tab, n = 10;

    tab = (int *) calloc(n, sizeof(int));

    for (int i=0; i<n; i++)
    {
        tab[i] = i*i;
        printf("tab[%d] = %d\n", i, tab[i]);
    }

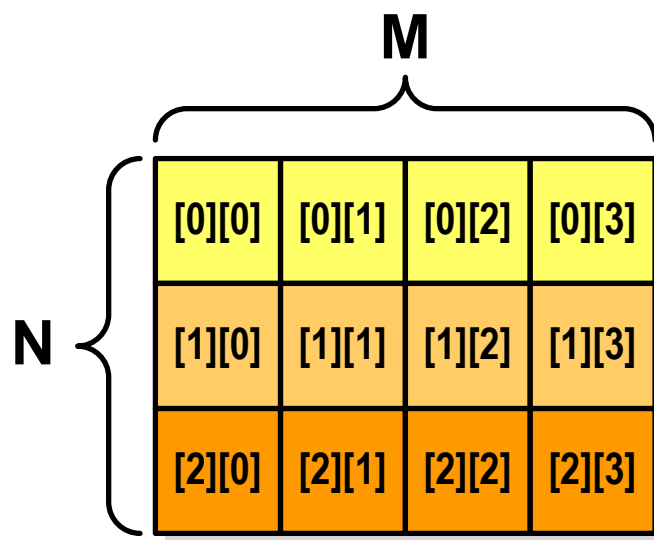
    free(tab);

    return 0;
}
```

```
tab[0] = 0
tab[1] = 1
tab[2] = 4
tab[3] = 9
tab[4] = 16
tab[5] = 25
tab[6] = 36
tab[7] = 49
tab[8] = 64
tab[9] = 81
```

Dynamiczny przydział pamięci na macierz

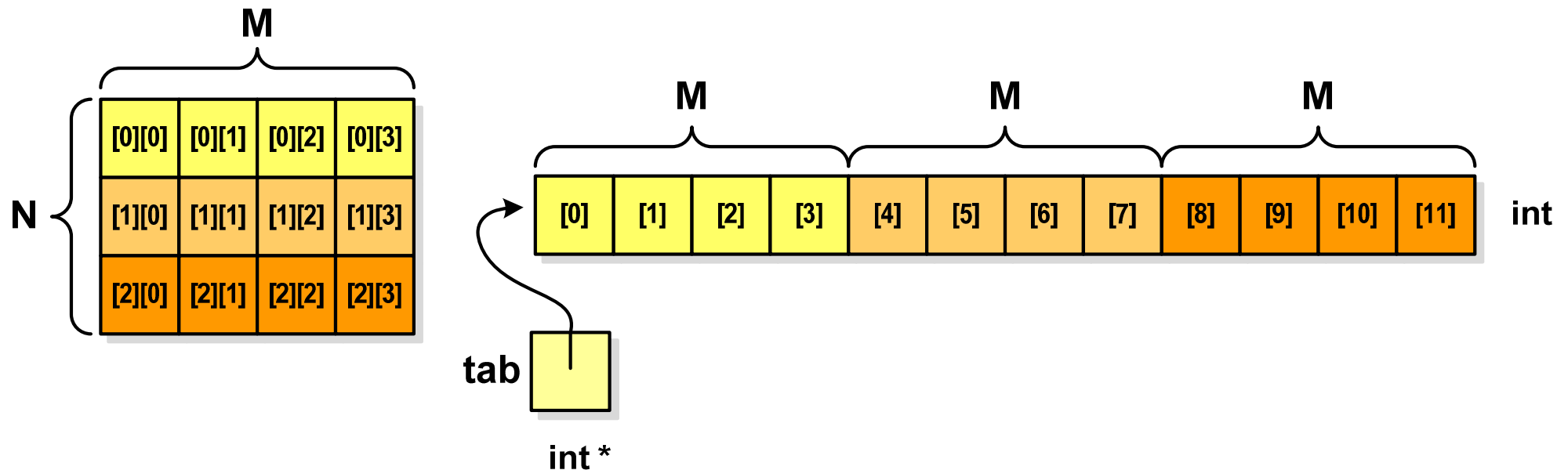
- Funkcje `calloc()` i `malloc()` umożliwiają bezpośrednio przydział pamięci tylko na wektor elementów
- Dynamiczny przydział pamięci na macierz wymaga zastosowania specjalnych metod
- Przydzielamy pamięć na macierz zawierającą **N-wierszy** i **M-kolumn**

Dynamiczny przydział pamięci na macierz (1)

- Wektor $N \times M$ -elementowy
- Przydział pamięci:

```
int *tab = (int *) calloc(N*M, sizeof(int));
```


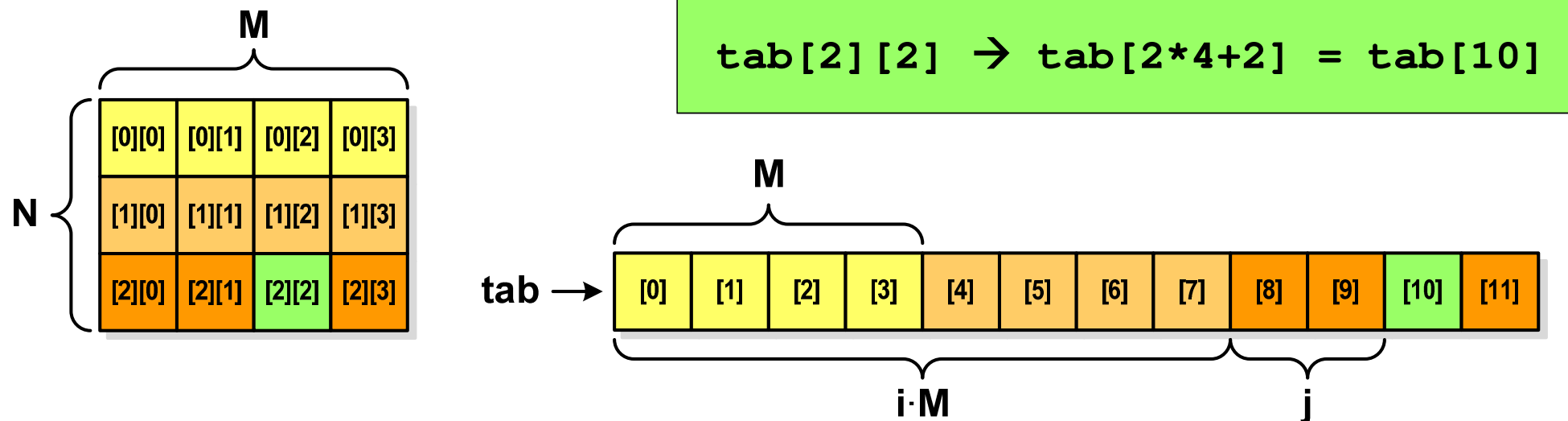
Dynamiczny przydział pamięci na macierz (1)

- Odwołanie do elementów macierzy:

```
tab[i*M+j]
```

lub

```
*(tab+i*M+j)
```


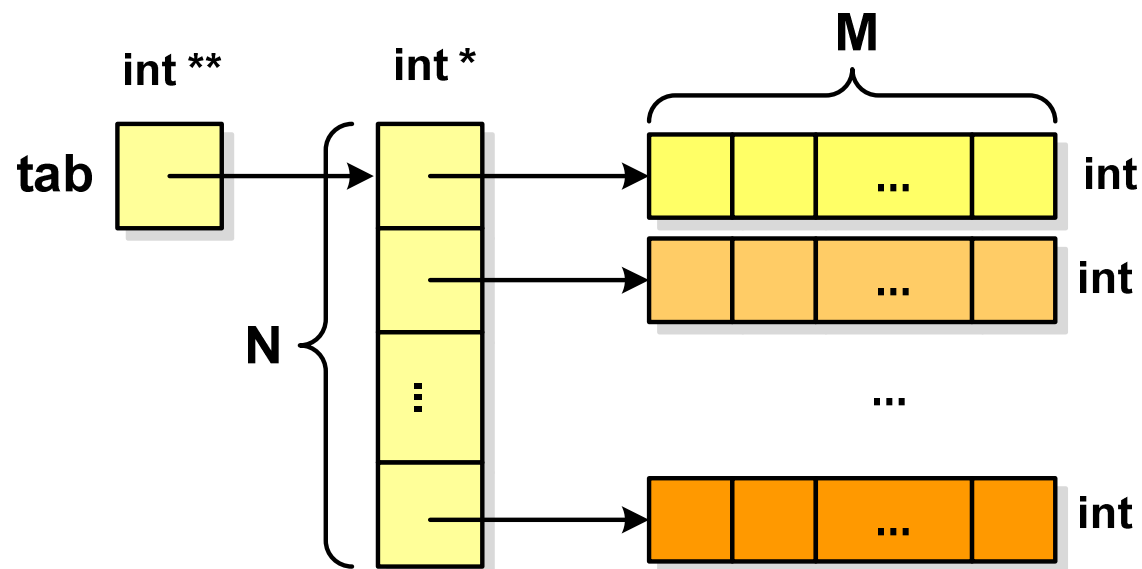
- Zwolnienie pamięci:

```
free(tab);
```

Dynamiczny przydział pamięci na macierz (2)

- N-elementowy wektor wskaźników + N-wektorów M-elementowych
- Przydział pamięci:

```
int **tab = (int **) calloc(N, sizeof(int *));  
for (i=0; i<N; i++)  
    tab[i] = (int *) calloc(M, sizeof(int));
```

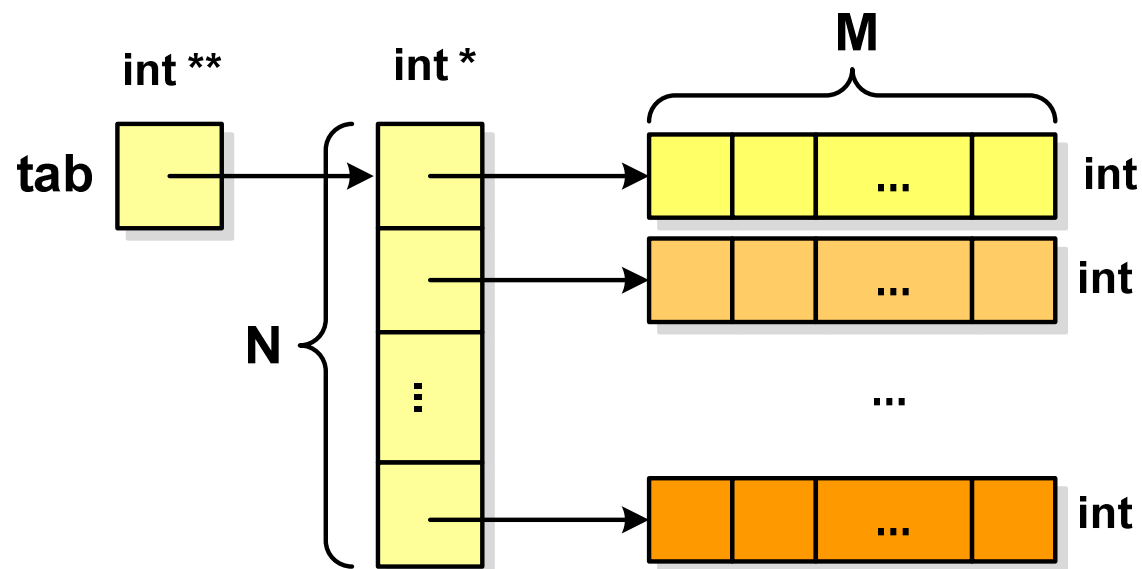

Dynamiczny przydział pamięci na macierz (2)

- Odwołania do elementów macierzy:
- Zwolnienie pamięci:

`tab[i][j]`

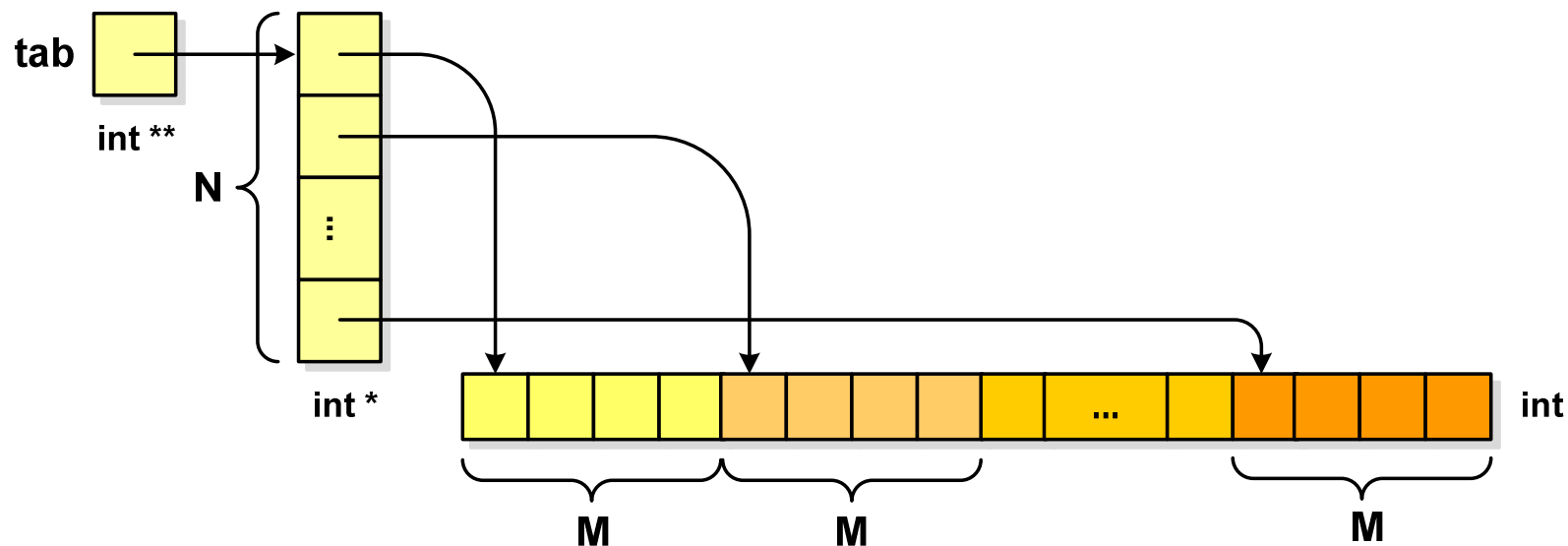
```
for (i=0; i<N; i++)  
    free(tab[i]);  
free(tab);
```


Dynamiczny przydział pamięci na macierz (3)

- N-elementowy wektor wskaźników + wektor N×M-elementowy
- Przydział pamięci:

```
int **tab = (int **) malloc(N*sizeof(int *));  
tab[0] = (int *) malloc(N*M*sizeof(int));  
for (i=1; i<N; i++)  
    tab[i] = tab[0]+i*M;
```

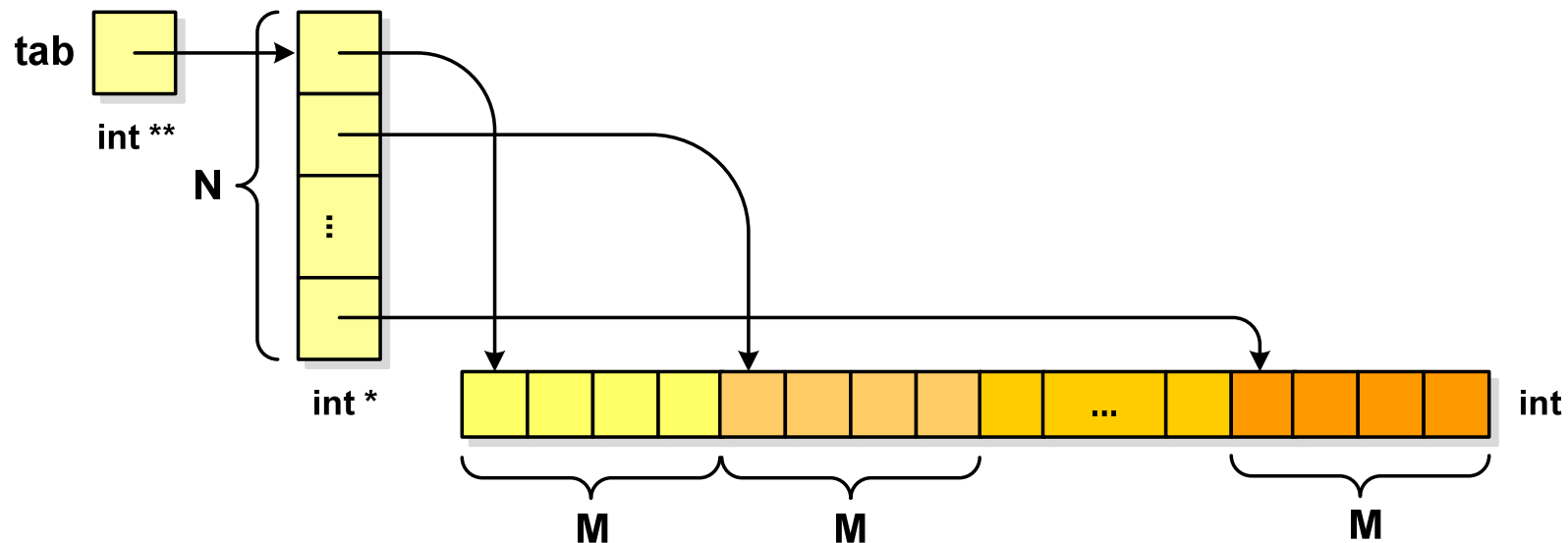

Dynamiczny przydział pamięci na macierz (3)

- Odwołania do elementów macierzy:
- Zwolnienie pamięci:

`tab[i][j]`

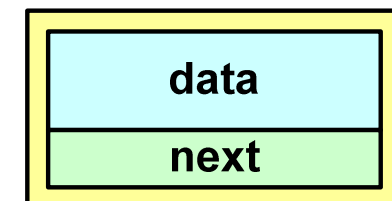
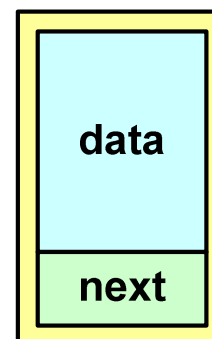
```
free(tab[0]);  
free(tab);
```


Dynamiczne struktury danych

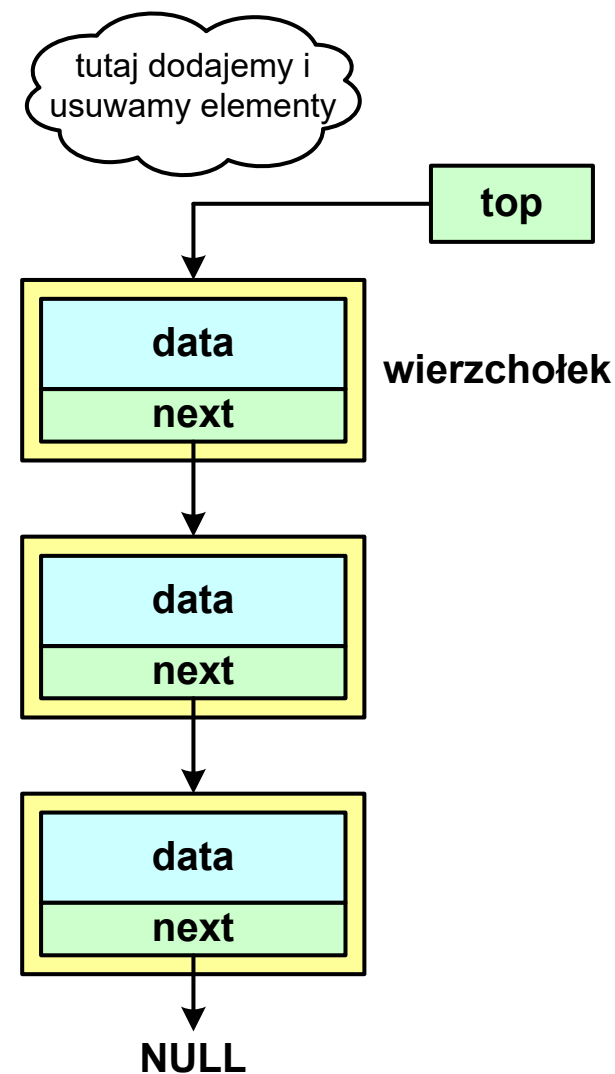
- **Dynamiczne struktury danych** - struktury danych, którym pamięć jest przydzielana i zwalniana w trakcie wykonywania programu
 - stos, kolejka
 - lista (jednokierunkowa, dwukierunkowa, cykliczna)
 - drzewo
- Elementy w dynamicznych strukturach danych są strukturami składającymi się z „użytecznych” danych (**data**) oraz z jednego lub kilku wskaźników (**next**) zawierających adresy innych elementów

```
struct element
{
    typ data;
    struct element *next;
};
```


Stos

- **stos** (ang. stack) - struktur składająca się z elementów, z których każdy posiada tylko adres następnika
- dostęp do danych przechowywanych na stosie jest możliwy tylko w miejscu określanym mianem **wierzchołka** stosu (ang. top)
- wierzchołek stosu jest jedynym miejscem, do którego można dołączać lub z którego można usuwać elementy
- każdy składnik stosu posiada wyróżniony element (**next**) zawierający adres następnego elementu
- wskaźnik ostatniego elementu stosu wskazuje na adres pusty (**NULL**)
- podstawowe operacje na stosie to:
 - dodanie elementu do stosu - funkcja **push()**
 - zdjęcie elementu ze stosu - funkcja **pop()**

Notacja polska

- **Notacja polska** (zapis przedrostkowy, Notacja Łukasiewicza) jest to sposób zapisu wyrażeń arytmetycznych, podający najpierw operator, a następnie argumenty
- Wyrażenie arytmetyczne:

$$4 / (1 + 3)$$

ma w notacji polskiej postać:

$$/ 4 + 1 3$$

- Wyrażenie powyższe nie wymaga nawiasów, ponieważ przypisanie argumentów do operatorów wynika wprost z ich kolejności w zapisie
- Notacja ta była podstawą opracowania tzw. **odwrotnej notacji polskiej**

Odwrotna notacja polska

- **Odwrotna Notacja Polska** - ONP (ang. Reverse Polish Notation, RPN) jest sposobem zapisu wyrażeń arytmetycznych, w którym operator umieszczany jest **po** argumentach
- Wyrażenie arytmetyczne:

$$(1 + 3) / 2$$

ma w odwrotnej notacji polskiej postać:

$$1 3 + 2 /$$

- Odwrotna notacja polska została opracowana przez australijskiego naukowca **Charlesa Hamblina**

Odwrotna notacja polska

- Obliczenie wartości wyrażenia przy zastosowaniu ONP wymaga:
 - zamiany notacji konwencjonalnej (nawiasowej) na ONP (algorytm Dijkstry nazywany stacją rozrządową)
 - obliczenia wartości wyrażenia arytmetycznego zapisanego w ONP
- W obu powyższych algorytmach wykorzystywany jest stos
- Przykład:
 - wyrażenie arytmetyczne:

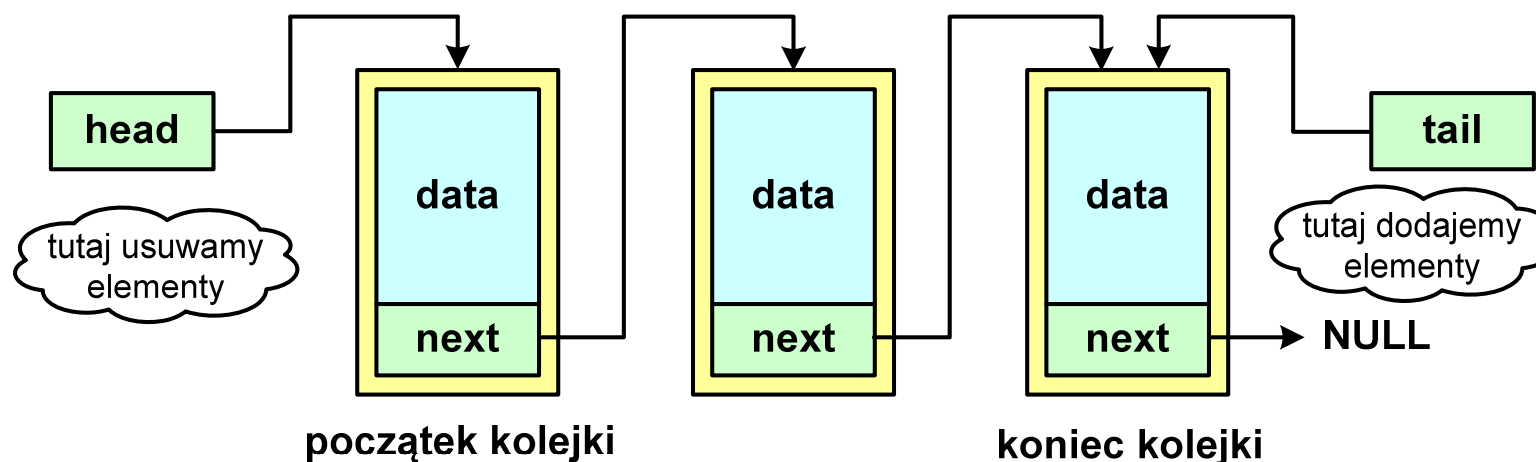
$$(2 + 1) * 3 - 4 * (7 + 4)$$

- ma w odwrotnej notacji polskiej postać:

$$2 1 + 3 * 4 7 4 + * -$$

Kolejka

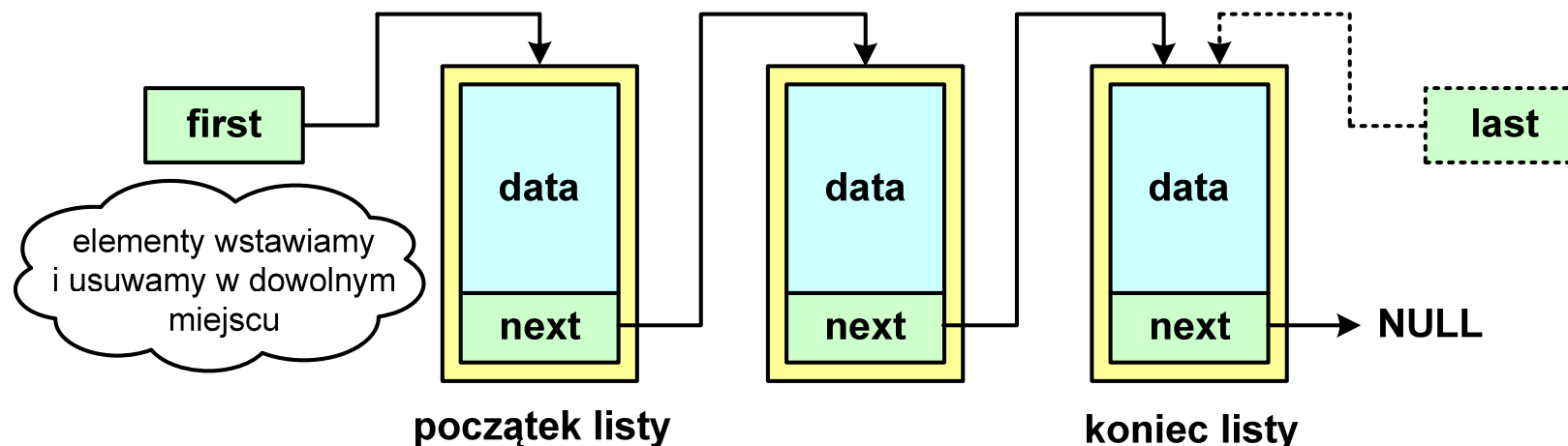
- **Kolejka** - składa się z liniowo uporządkowanych elementów
- Elementy dołączane są tylko na końcu kolejki (wskaźnik **tail**)
- Elementy usuwane są tylko z początku kolejki (wskaźnik **head**)

- Powiązanie między elementami kolejki jest takie samo, jak w stosie
- Kolejka nazywana jest stosem **FIFO** (ang. **F**irst **I**n **F**irst **O**ut)

Lista jednokierunkowa

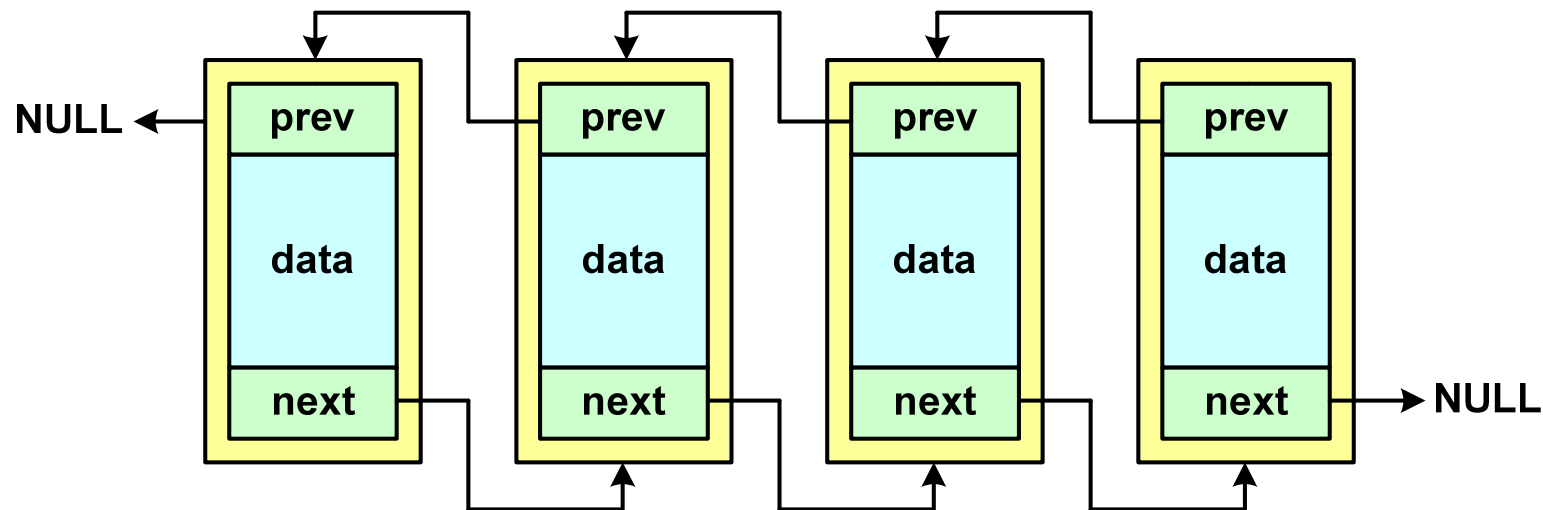
- Organizacja listy jednokierunkowej podobna jest do organizacji stosu i kolejki
- Dla każdego składnika (poza ostatnim) jest określony następny składnik (lub poprzedni - zależnie od implementacji)

- Zapamiętywany jest wskaźnik tylko na pierwszy element listy (**first**) lub wskaźniki na pierwszy (**first**) i ostatni element listy (**last**)
- Elementy listy można dołączać/usuwać w dowolnym miejscu listy

Lista dwukierunkowa

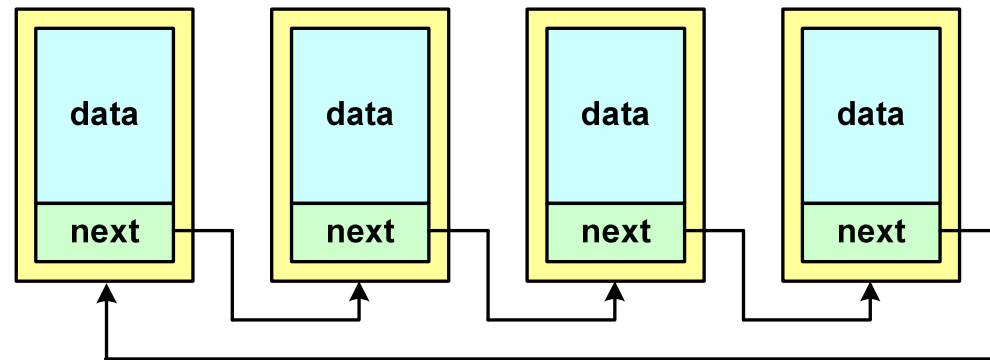
- Każdy węzeł posiada adres następnika, jak i poprzednika
- W strukturze tego typu wygodne jest przechodzenie pomiędzy elementami w obu kierunkach (od początku do końca i odwrotnie)

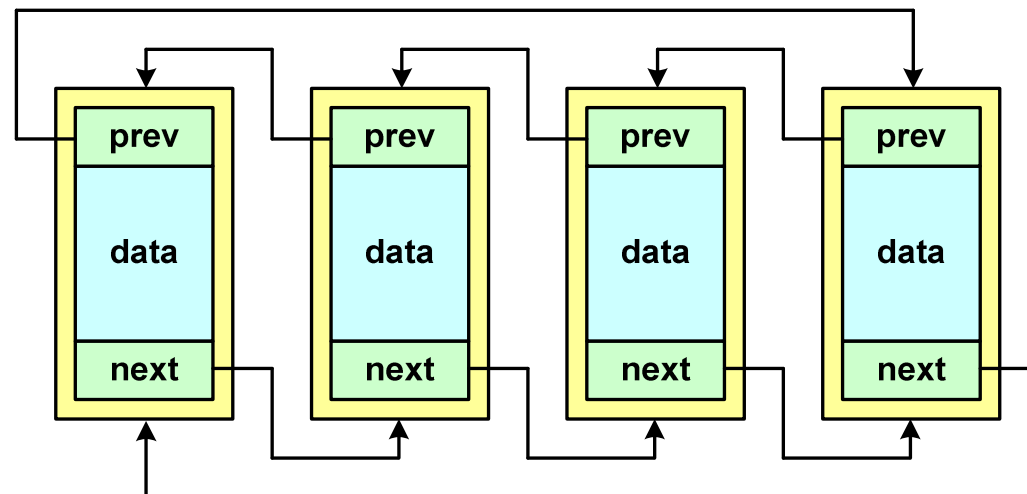
Lista cykliczna

- Powstaje z listy jednokierunkowej lub dwukierunkowej, poprzez połączenie ostatniego element z pierwszym

Jednokierunkowa:

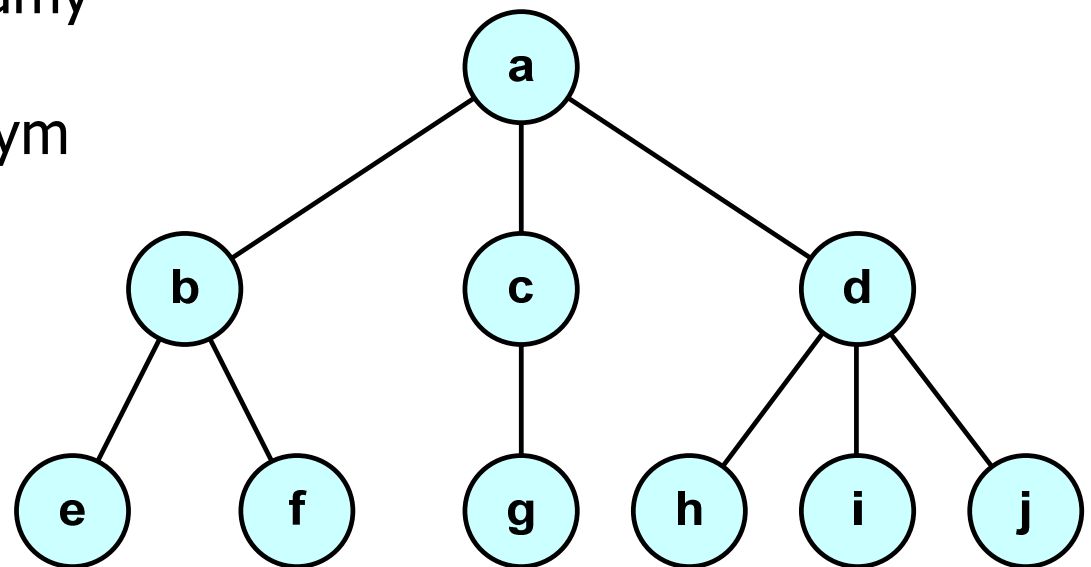

Dwukierunkowa:

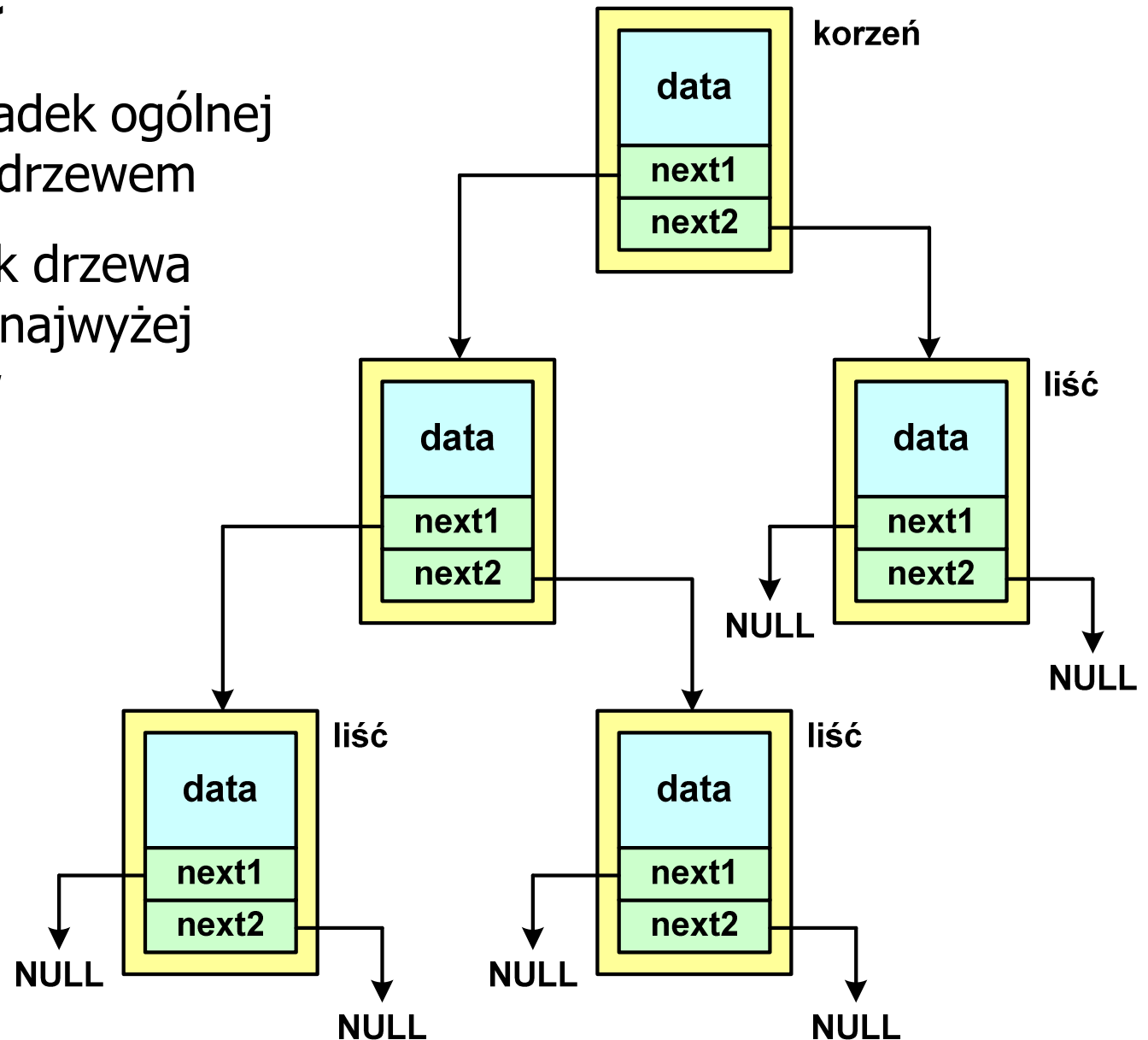
Drzewo

- Najbardziej ogólna dynamiczna struktura danych, może być reprezentowane graficznie na różne sposoby
- Na górze znajduje się **korzeń drzewa** (a)
- Skojarzone z korzeniem poddrzewa połączone są z nim liniami zwanymi **gałęziami drzewa**
- Potomkiem węzła **w** nazywamy każdy, różny od **w**, węzeł należący do drzewa, w którym **w** jest korzeniem
- Węzeł, który nie ma potomków, to **liść drzewa**

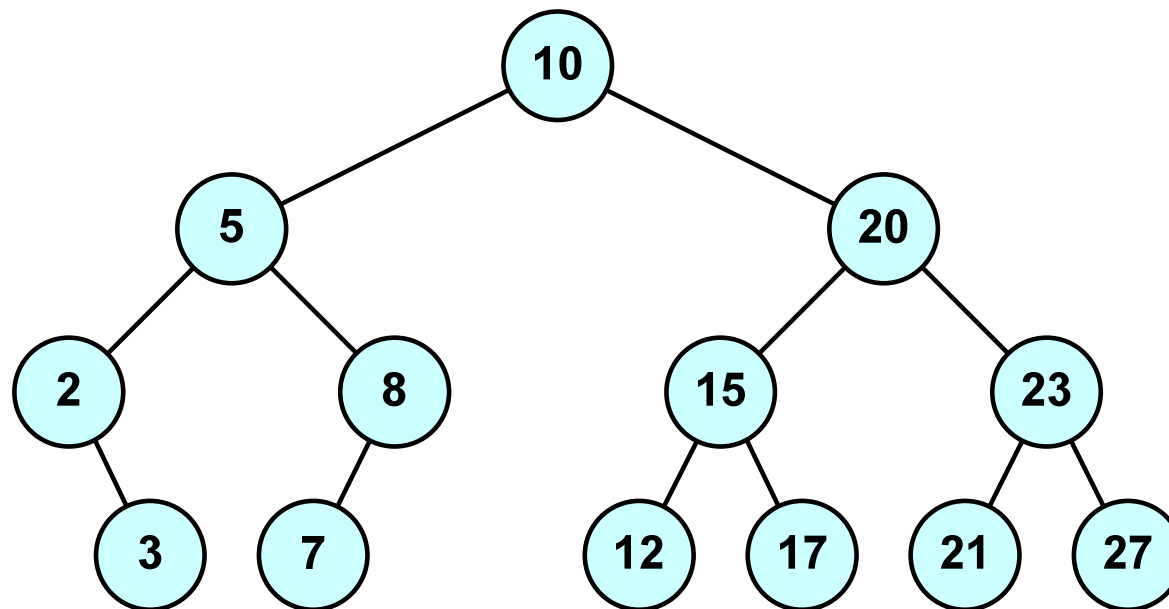
Drzewo binarne

- Szczególny przypadek ogólnej struktury zwanej drzewem
- Każdy wierzchołek drzewa binarnego ma co najwyżej dwóch potomków

Binarne drzewo wyszukiwawcze

- Drzewo binarne, w którym dla każdego węzła w_i :
 - wszystkie klucze w lewym poddrzewie węzła w_i są mniejsze od klucza w węźle w_i
 - wszystkie klucze w prawym poddrzewie węzła w_i są większe od klucza w węźle w_i

- Zaleta: szybkość wyszukiwania informacji

Koniec wykładu nr 10

Dziękuję za uwagę!